

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565-2569)

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565-2569)

คำนำ

การทุจริตเป็นปัญหาสากลที่ทุกประเทศล้วนให้ความสำคัญรวมทั้งประเทศไทย ประเทศไทยจึงได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีลำดับที่ 149 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2554 ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (United Nation Convention against Corruption : UNCAC) ที่ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตกลับคืน รวมทั้งการให้ความร่วมมือกันและกันทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอย่างสมบูรณ์

การทุจริตในสังคมไทยระหว่างช่วงเวลากว่าทศวรรษ ส่งผลเสียต่อประเทศอย่างมหาศาลและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ รูปแบบการทุจริตจากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรง ไม่ซับซ้อน อาทิ การรับสินบน การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น มีการพัฒนาการมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันที่ได้การปรับเปลี่ยนรูปแบบที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและส่งผลกระทบต่อในทางลบในวงกว้างมากขึ้น ที่ผ่านมามีประเทศได้พยายามแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ด้วยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาแล้ว 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2551 – 2555) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2560) และ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในฐานะองค์กรของรัฐและการเป็นที่พึ่งของสังคม ได้มุ่งมั่นในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นองค์กรแห่งวัฒนธรรมคุณภาพ มีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยได้เข้าร่วมโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด และได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม แต่อย่างไรก็ตามเพื่อการยกระดับการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน มหาวิทยาลัยจึงได้จัดทำเป็นยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565-2569 ฉบับนี้ขึ้น เพื่อการระบุงบรอบทิศทางและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกันในการบริหารความเสี่ยงอันเกิดจากการทุจริตไม่ให้เกิดขึ้นใหม่มหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการในปัจจุบันที่สำคัญต่อการป้องกันความเสี่ยงด้านการทุจริต ได้แก่ “การสร้างแรงจูงใจทางบวกเพื่อต่อต้านการทุจริต ลดแรงจูงใจทางลบที่ชักจูงให้เกิดการทุจริต และลดช่องว่างของระบบที่อาจก่อให้เกิดโอกาสในการทุจริต” ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ตามแนวทาง ที่ปรากฏในแผนฉบับนี้ จะปรากฏผลเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืนได้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จสำคัญ คือ การร่วมมือร่วมใจ และการมีส่วนร่วมของประชาคมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทุกคน ที่มุ่งสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรมคุณภาพอย่างยั่งยืนดังเช่นที่ผ่านมา ซึ่งสิ่งที่ได้ร่วมมือ มือใจ ดำเนินการในลำดับต่อไป จะอยู่ในการรับรู้และความเชื่อมั่นของสังคมที่มีต่อมหาวิทยาลัยและประชาคมมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืนต่อไป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	<u>หน้า</u>
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต	1
1.1 นิยาม รูปแบบ และสาเหตุของการทุจริต	1
1.2 กรอบแนวคิดในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	4
บทที่ 2 สาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565-2569)	7
2.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์หลัก แนวทาง	7
2.2 ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	8
ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่อุดมไปด้วยความรู้และไม่ทนต่อการทุจริต	8
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก	8
ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างกลไกเพื่อลดโอกาสและแรงจูงใจในการทุจริต	9

บทที่ 1

กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามทุจริต

1.1 นิยาม รูปแบบ และสาเหตุของการทุจริต :

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI : Transparency International) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น 7 ประเภท ได้แก่

1) การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อปิดเบี่ยงนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ

2) การทุจริตขนาดเล็ก (petty corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ

3) การติดสินบน (Bribery) เป็นการนำเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

4) การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

5) การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

6) การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือ บุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

7) ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest) คือ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือสถานะมากกว่า 1 สถานะ

การทุจริตในประเทศไทยอาจจะจำแนกออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ การทุจริตในระดับชาติ และการทุจริตในระดับท้องถิ่น

1) การทุจริตในระดับชาติ การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Corruption) เป็นรูปแบบการทุจริตที่นักการเมืองใช้อำนาจทางด้านการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงอำนาจนิติบัญญัติที่ได้มาจากความไว้วางใจของประชาชน เป็นเครื่องมือในการออกกฎหมาย การแก้ไขกฎหมาย การแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับและนโยบาย โดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย กฎระเบียบ และตีความกฎหมาย กฎระเบียบให้เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง กฎระเบียบ เพื่อให้การกระทำทุจริตกลายเป็นสิ่งที่ชอบธรรม เนื่องจากมีกฎหมาย กฎระเบียบ และนโยบายรองรับการทุจริตเชิงนโยบายยังปรากฏในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การซื้อขายตำแหน่งในระดับสูงทางราชการ ได้แก่ ตำแหน่งอธิบดี ตำแหน่งผู้บริหารในรัฐวิสาหกิจ ตำแหน่งที่มีอำนาจอนุมัติเห็นชอบโครงการต่าง ๆ ได้ นำไปสู่การตรวจสอบที่หละหลวมในโครงการก่อสร้าง การจัดซื้อจัดจ้างในรัฐ และการใช้วิธีพิเศษในการดำเนินการหลีกเลี่ยงกฎหมาย มาตรการป้องกันการทุจริตต่าง ๆ ในแต่ละกระบวนการ ขั้นตอนมีการแบ่งผลประโยชน์กันในหมู่พวกพ้อง เช่น การทำแบบก่อสร้างที่ไม่มีความชัดเจน การใช้เงินกู้จากต่างประเทศเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ รวมทั้งเสนอโครงการเร่งด่วนเพื่อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรูปแบบของการว่าจ้างแบบเหมารวม (Turnkey) ซึ่งผู้รับเหมาสามารถดำเนินการออกแบบและก่อสร้างโครงการ

ให้แล้วเสร็จได้ด้วยตัวเอง ซึ่งเอื้อต่อการทุจริต เนื่องจากผู้รับเหมาโครงการสามารถเปลี่ยนแผนงานต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา สามารถปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายและขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมได้ง่าย อีกทั้งยังเปิดช่องให้บริษัทเอกชนเรียกร้อยค่าชดเชยจากรัฐได้ ซึ่งมักเกิดการทำสัญญาที่หละหลวม มีช่องว่างให้หน่วยงานรัฐเสียเปรียบ

2) การทุจริตในระดับท้องถิ่น การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติเกิดการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

2.1) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2) สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

2.3) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎ ระเบียบ และกฎหมาย

2.1) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม

2.5) สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

26) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ

2.7) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

การทุจริตในหลายรูปแบบดังกล่าว จากงานวิจัยของ มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ (2554) พบว่าสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดการทุจริตในสังคมไทยมี 2 ประการ ได้แก่

1) การใช้วัฒนธรรมแบบไทย ๆ ในทางที่ผิด

2) ปัญหาเรื่องตัวบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

กล่าวคือ ระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์นำไปสู่การเอื้อผลประโยชน์ในทางมิชอบให้แก่ญาติมิตรและพวกพ้อง รวมทั้งการตรวจสอบความโปร่งใสขาดประสิทธิภาพ ทำให้สังคมเห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติอย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมดังกล่าวเป็นเพียงตัวเสริมให้เกิดโอกาสในการทุจริตเท่านั้น ปัญหาสำคัญที่สุดอยู่ที่การขาดจิตสำนึกความซื่อตรงของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ความโลภในอำนาจและทรัพย์สินอยู่เหนือความรับผิดชอบและศักดิ์ศรีในการปฏิบัติหน้าที่จนนำไปสู่การทุจริตด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

สาเหตุและปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การทุจริตมีอีกหลายประการ นับตั้งแต่เรื่องของโอกาสในการทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐ ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ การขาดจริยธรรมคุณธรรม เอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดประโยชน์ส่วนรวมค่านิยมยกย่องคนที่มีเงิน ทศนะที่ว่าทุจริตเป็นเรื่องปกติ ความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมีส่วนทำให้คนมุ่งสร้างควมร่ำรวย วัตถุนิยม เป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำการทุจริต รวมทั้ง "โครงสร้างทางสังคมที่บิดเบี้ยว" มีความเหลื่อมล้ำ มีช่องว่างระหว่างคนจน - คนรวย คนมีอำนาจ - คนไร้ซึ่งอำนาจ ทำให้แสวงหาหนทางที่ จะลดช่องว่าง โดยการทุจริตมากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเข้มแข็งทั้งในส่วนของกฎหมาย กฎระเบียบ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ที่บูรณาการพันธกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรและภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้ประเทศไทยลดการทุจริตได้อย่างมีนัยสำคัญ

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติมาตรการป้องกันและปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต มุ่งเน้นดำเนินการใน 2 ประเด็นหลักคือ

1) การต่อต้านการทุจริต : ควรบูรณาการกลไกการปฏิบัติระหว่าง รัฐบาล/คตช. และองค์กรภาคเอกชน โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว

2) การสร้างการรับรู้ : ต้องให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม เน้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับทุกภาคส่วน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556 - 2561 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไว้เป็น 3 หัวข้อ 7 ประเด็น โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คือหัวข้อ การพัฒนาอย่างยั่งยืน ประเด็นที่ 6 การยกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยสาระสำคัญคือ การส่งเสริมและวางกลไกให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการทำงานของทางราชการ ตลอดจนการปฏิบัติยุทธศาสตร์และมาตรการในการต่อต้านการทุจริตให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมและวางกลไกสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ 3 ประการ ดังนี้

1) ผลักดันให้หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างจริงจัง รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

2) กำหนดมาตรการ กลไก และสนับสนุนช่องทางให้ส่วนราชการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยบูรณาการช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลของทางราชการผ่านระบบสารสนเทศ

3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการพัฒนาคู่มือ ขั้นตอน กระบวนการทำงาน และ กำหนดหลักเกณฑ์ ตลอดจนวางกลไกให้ส่วนราชการเปิดเผยแพร่กระบวนการทำงานที่มีมาตรฐานเปิดเผยขั้นตอนระยะเวลาชัดเจนตามช่องทางสื่อสารต่าง ๆ

ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการจัดทำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างอิสระ คล่องตัว มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้พร้อมทั้งให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ความโปร่งใสน้อยในระดับแนวหน้าของอาเซียน และให้ประชาชนได้รับบริการด้านความยุติธรรมด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าว คือ การเพิ่มคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CP) ให้อยู่สูงกว่าร้อยละ 50 เมื่อสิ้นสุดแผนฯ 12

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยังได้กำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและคอร์รัปชันจำนวน 5 หัวข้อ คือ

1) ปลุกฝังค่านิยม วัฒนธรรม วิธีคิดและกระบวนการที่คนมีความตระหนัก มีความรู้เท่าทันและมีภูมิคุ้มกันต่อการโอ้อวดและการชักจูงให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน และมีพฤติกรรมไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบ

2) กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูลให้โปร่งใส ดังนี้

2.1) ตรวจสอบ จับกุม และลงโทษอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

2.2) กำหนดให้มีมาตรการเสริมในเชิงบวกให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการที่ดี

อาทิ การลดหย่อนภาษี และการประกาศเกียรติคุณ

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ต่อด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐและเอกชน

3.1) วางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้เกี่ยวข้อง

3.2) ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล

3.3) พัฒนาระบบตรวจสอบสาธารณะ

4) ศึกษารูปแบบระบบบริหารจัดการของหน่วยราชการที่ทำหน้าที่ต่อต้านการทุจริตให้มีความเป็นอิสระ มีประสิทธิภาพ เป็นศรัทธาของประชาชน มีความสามารถในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์

4.1) วางระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระจากสาธารณชน หรือโดยองค์กรอิสระด้วยตนเอง

4.2) จัดให้มีการตั้งเกณฑ์มาตรฐานให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

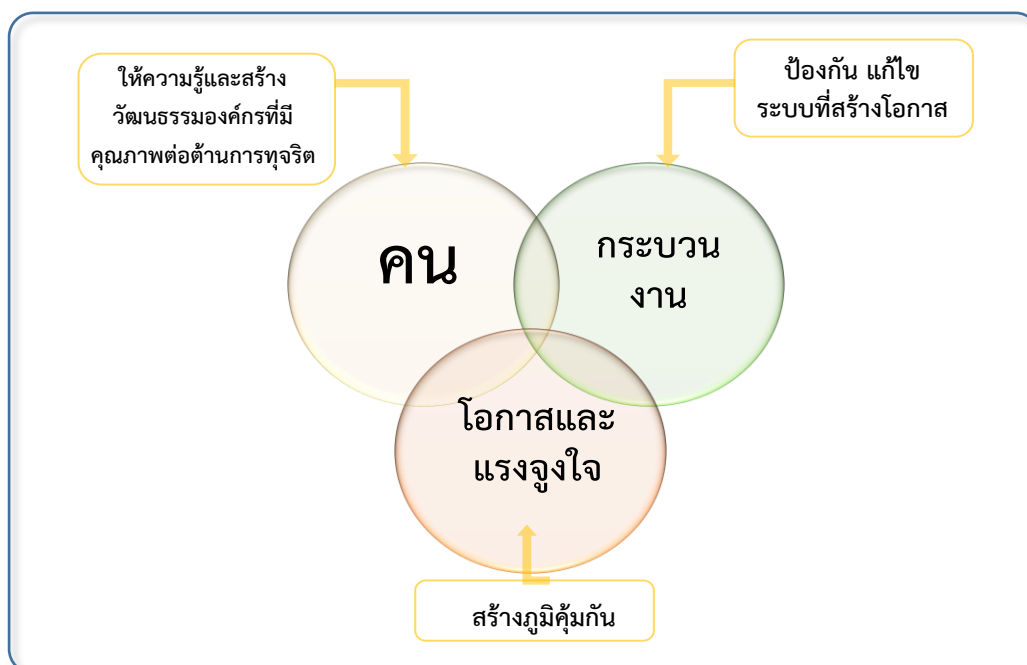
5) ส่งเสริมธรรมาภิบาลภาคเอกชน โดรนสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของภาคเอกชนให้มากขึ้น

1.2 กรอบแนวคิดในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

กรอบแนวคิดปัจจัยสำคัญที่เป็นองค์ประกอบสู่โอกาสของการเกิดการทุจริต และใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1.2.1 องค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกันเป็นกลไกที่นำไปสู่การทุจริต

องค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องและเป็นกลไกของการเกิดการทุจริต มีทั้งสิ้น 3 ส่วน ได้แก่ (1) คน (2) กระบวนการ และ (3) โอกาสและแรงจูงใจที่นำไปสู่การทุจริต โดยความสัมพันธ์ของกลไกดังกล่าวเป็นไปตามแผนภาพ ดังนี้

โดยความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในข้างต้นสามารถแสดงในรูปของตารางความสัมพันธ์ (Relationship table) ได้ดังต่อไปนี้

ตารางความสัมพันธ์ (Relationship table)

โอกาสและแรงจูงใจ		กระบวนการ	
		ดูแลรับผิดชอบ	ไม่ได้ดูแลรับผิดชอบ
คน	มีแรงจูงใจทางบวกในการดำเนินการทุจริต	แนวโน้มการทุจริตที่น้อยมากจนถึงไม่มีการทุจริตอย่างยั่งยืน	ไม่มีการทุจริตอย่างยั่งยืน
	มีแรงจูงใจทางลบที่โน้มน้าวใจให้ไปสู่อการทุจริต	มีโอกาการทุจริตสูงมาก หากกระบวนการมีช่องว่างให้สามารถทุจริตได้	มีโอกาการทุจริตน้อยมาก แต่ก็สามารถเกิดขึ้นได้หากได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในกระบวนการนั้น ๆ

จากตารางข้างต้น จึงสามารถกำหนดกลยุทธ์สำคัญเชิงรุก และเชิงการป้องกันได้ 3 แนวทาง ได้แก่

- กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในทางบวกที่ต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ (กลุ่มกิจกรรมการให้ความรู้และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณภาพต่อต้านการทุจริต)
- กลยุทธ์การลดแรงจูงใจในทางลบที่มีอิทธิพลต่อการชักจูงไปสู่อการทุจริตได้ (กลุ่มกิจกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันการทุจริตในระดับบุคคล)
- กลยุทธ์การป้องกันและลดช่องว่างของกระบวนการเพื่อลดโอกาสของการทุจริตให้สามารถทำได้น้อยที่สุด (กลุ่มกิจกรรมป้องกัน แก้ไขระบบที่สร้างโอกาสให้เกิดการทุจริตได้)

1.2.2 กรอบแนวคิด 5 ประเภทการทุจริตและความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต

ประเภทความเสี่ยง	ความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต (เหตุการณ์สุ่มเสี่ยง)
1. การลักขโมย (Asset Misappropriation Fraud)	<ul style="list-style-type: none"> • ปลอมแปลงเอกสารเบิกเงิน • เบิกค่าใช้จ่ายสูงเกินจริง • เซ็นรับงานที่ยังไม่เสร็จ • จ่ายเงินเดือน / ค่าแรงให้พนักงานที่ไม่มีตัวตน • นำเอกสารมาเบิกเงินซ้ำ • ปลอมแปลงลายเซ็นผู้อนุมัติจ่ายเงิน • ขายเป็นเงินสดแต่บันทึกเป็นลูกหนี้ นำเงินสดเข้ากระเป๋า • นำเงินสดย่อยไปหมุนใช้ส่วนตัว • อื่น ๆ
2. ทุจริตด้านจัดซื้อ (Procurement Fraud)	<ul style="list-style-type: none"> • มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้ขาย • ผู้ขายที่เสนอราคาไม่มีตัวตนจริง • ราคาขาย / ค่าบริการของผู้ขายสูงเกินจริงและสูงกว่าราคาตลาด • อื่น ๆ

ประเภทความเสี่ยง	ความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต (เหตุการณ์สุ่มเสี่ยง)
3. การติดสินบน และการคอร์รัปชัน (Bribery & Corruption)	<ul style="list-style-type: none"> • การติดสินบน • การให้หรือรับเงินใต้โต๊ะ • การคอร์รัปชัน • การกรรโชกทรัพย์ • การหลอกลวง • การสมรู้ร่วมคิด • การฟอกเงิน • อื่น ๆ
4. อาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber Crime)	<ul style="list-style-type: none"> • การแฮกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล • การนำ User / Password ของผู้อื่นไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว • อื่น ๆ
5. การตกแต่งรายงานทางการเงิน (Fraudulent Financial Reporting)	<ul style="list-style-type: none"> • รับรู้รายได้ไม่ถูกต้อง • รับรู้รายการบัญชีไม่ถูกหมวดบัญชี • ไม่รับรู้หนี้สินที่เกิดขึ้น • ไม่รับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น • บันทึกบัญชีผิดพลาด • ประเมินทรัพย์สินไม่เหมาะสม (อายุการใช้งาน มูลค่าซาก) • อื่น ๆ

ที่มา : บริษัทฝึกอบรมและสัมมนาธรรมนิติ จำกัด

บทที่ 2

สาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2.1 วิสัยทัศน์

“มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีใสสะอาด ประชาคมของมหาวิทยาลัยร่วมแรง ร่วมต้านการทุจริต”

2.2 พันธกิจ

“ส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพในการต่อต้านการทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการเพื่อป้องกันการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ”

2.3 เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ระดับคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มีผลคะแนนสูงกว่าร้อยละ 95

2.4 วัตถุประสงค์หลัก

1. ประชาคมมหาวิทยาลัยมีพฤติกรรมร่วมต้านการทุจริตในวงกว้าง
2. เกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่มุ่งต้านการทุจริตในทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัย
3. การทุจริตถูกยับยั้งอย่างเท่าทันด้วยนวัตกรรม กลไกป้องกันการทุจริต และระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

2.5 ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการมีส่วนร่วม ร่วมแรง ร่วมใจต้านการทุจริตของประชาคมมหาวิทยาลัย
2. อัตราการลดลงของข้อสังเกตจากการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)
3. ระดับคะแนนการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มีผลคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 95

2.6 แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ : การสร้างวัฒนธรรมแห่งคุณภาพ (Quality Culture)

กลยุทธ์ที่ 1 : การบริหารความเสี่ยง Risk Management

(ที่มา : SUT 2025 : University of Innovation & Sustainability)

มาตรการแนวทาง :

- 1.1 สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย

- 1.2 สนับสนุนการทำ Risk-Management Plan ควบคู่ไปกับการทำ University Action Plan เพื่อลดความเสี่ยงในการบริหารระดับโครงการ
- 1.3 ส่งเสริมการใช้ Project-Based Management มาใช้ในการบริหารโครงการและการติดตามการปฏิบัติงานของคณาจารย์ พนักงาน
- 1.4 ส่งเสริมการนำระบบการตรวจสอบ/ การควบคุมภายในผ่านทาง Standard-Checklist Approach และมีระบบการติดตามการปฏิบัติตาม Checklist ที่ถูกกำหนด
- 1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และมาตรการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง มาตรการการเงินและการคลัง เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 2 : ธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตภายในมหาวิทยาลัย

(ที่มา : SUT 2025 : University of Innovation & Sustainability)

มาตรการแนวทาง :

- 2.1 ทุกหน่วยงานดำเนินการจัดทำ SOP ให้ครอบคลุมทุกกระบวนการงานเพื่อลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงาน
- 2.2 มีแนวทางการป้องกันการทุจริตในการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
- 2.3 มีช่องทางการร้องเรียนหลากหลายช่องทาง เช่น หน้าเว็บไซต์หลักของมหาวิทยาลัย หน้าเว็บไซต์หลักของแต่ละหน่วยงาน และ Mobile Application หรือกล่องรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น และวิธีการจัดการข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ
- 2.4 หน่วยงานหลักให้ความรู้ในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบพัสดุ (ว่าด้วยการพัสดุ/การจัดซื้อจัดจ้างฯ) ระเบียบการเบิกจ่ายเงิน ระเบียบที่เกี่ยวข้องในด้านการเงินและทรัพย์สิน
- 2.5 ทุกหน่วยงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ดำเนินการตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงแผนปฏิบัติการการทุจริตอย่างต่อเนื่อง
- 2.6 มหาวิทยาลัยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการกำหนดบทบาทต่อไป

.....

SURANAREE

UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
เลขที่ 111 ถนนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตำบลสุรนารี
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000
โทรศัพท์ 0-4422-3000 โทรสาร 0-4422-4070